September 2018

Digitale Nieuwsbrief

Extra artikelen en extra foto's

Max Euwe Centrum
euwemec@xs4all.nl
020-6257017

In deze Digitale Nieuwsbrief weer veel interessante artikelen, MEC-informatie en vooral ook veel foto's. Het volgende kunt u in deze Nieuwsbrief vinden:

3) MEC-kalender

3) Boekenbeurs zaterdag 17 november

3) Advertentie Chess.com

4) MEC-nieuws

5) De andere Lasker

10) Advertentie Thinkers Publishing

11) Dansend schaken

13) Wat hebben schaken en muziek gemeen?

15) Advertentie De Beste Zet

16) De foto en zijn verhaal

17) Jaap Harder Memorial

19) Oude brieven van Euwe

25) Buitenlandse bezoekers in het MEC

26) Schaaktafeltjes (update)

27) Euwering voor Eddy Sibbing

31) www.chessed.nl

32) Pleinfestival 2018 in beeld

35) Advertentie Holland Casino

36) Wilt u het MEC steunen?

De redactie wenst u veel leesplezier!

MEC-kalender

De komende maanden staan de volgende activiteiten in het MEC op het programma:

Woensdag 10 oktober	**Training** door grootmeester **Yasser Seirawan**
Vrijdag 2 november	**Boekpresentaties** van **Thinkers Publishing**
Woensdag 14 november	**Training** door grootmeester **Jan Timman**
Zaterdag 17 november	De halfjaarlijkse **boekenbeurs** van 11.00-14.00 uur

Het MEC is ook alle eerste zaterdagen van de maand geopend!

Kijk op www.maxeuwe.nl voor meer informatie over deze activiteiten.

Boekenbeurs zaterdag 17 november

Zaterdag 17 november is er van 11.00-14.00 uur een **boekenbeurs** in het Max Euwe Centrum (Max Euweplein 30a, 1017 MB Amsterdam). Toegang gratis.

Er zijn ook nog andere aanbieders aanwezig, dus een groot en gevarieerd aanbod tegen schappelijke prijzen!

Particulieren kunnen tot woensdag 14 november een tafel reserveren via 020-6257017 of door een mail (euwemec@xs4all.nl) te sturen.

Advertentie

MEC-nieuws

Het MEC is sinds enkele maanden veel actiever geworden op **Facebook** en **Twitter**. We willen op deze wijze niet alleen het MEC meer promoten naar buiten toe, maar ook een nieuw en groter publiek bereiken. Daarnaast kunnen we via onze berichten en tweets meer van onze collectie laten zien. Niet alleen laten we bijzondere museumstukken en boeken zien, ook maken we veelvuldig gebruik van onze grote fotocollectie. De berichten worden ondertussen door een groot publiek gelezen en gedeeld. Neem eens een kijkje op:

Twitter: https://twitter.com/Maxeuwecentrum

Facebook: https://www.facebook.com/maxeuwe.centrum/

Het **spelletjestoernooi** in het **Holland Casino** is verplaatst van 14 oktober naar begin 2019. Zodra er een datum geprikt is, laten we het u weten!

Op onze website hebben we bij **trainingen** (kopje 'activiteiten') de verslagen van diverse trainingen samengebracht.

Vrijdag 2 november van 16.30-18.00 uur zal uitgeverij **Thinkers Publishing** enkele nieuwe boeken van IGM Paul van der Sterren en IM Herman Grooten presenteren in het MEC. Binnenkort volgt nadere informatie. Noteer de datum vast in uw agenda!

Sinds deze zomer hebben we weer een **expositie** ingericht met allerlei verschillende **schaakspellen**. Het bekendste spel is het originele spel uit de film *Lang leve de koningin*, maar ook de andere spellen zijn een bezoekje waard.

Een van de vele tentoongestelde spellen uit ons archief.

Door een **schenking** van Yayha en Linda Verbeek uit 't Goy zullen er binnenkort nog diverse nieuwe spellen opgenomen worden in deze expositie. Buurvrouw Kitty van der Zon heeft ervor gezorgd dat deze schenking bij het MEC terecht is gekomen.

De andere Lasker

Door: Dirk Goes

Edward Lasker werd geboren op 3 december 1885 in Kempen, dat nu in Polen ligt maar destijds deel uitmaakte van het Duitse keizerrijk. In 1904 verhuisde hij naar Berlijn, waar hij werd aangesteld als Beamter der Allgemeinen Elektrizitätsgesellschaft. In 1910 voltooide hij een ingenieursstudie aan de universiteiten van Breslau (nu: Wroclaw) en Charlottenburg (Berlijn).

Lasker, die overigens ver verwant was aan naamgenoot en wereldkampioen Emanuel Lasker, was in zijn jonge jaren een niet onverdienstelijk amateurschaker. Zo won hij in 1909 het kampioenschap van Berlijn en in 1912 het toernooi van Parijs.

In het najaar van 1912 besloot hij om de Engelse taal te leren, en waar kun je dat beter doen dan in Engeland? Op 29 oktober kwam hij per boot aan in de haven van Londen en hij ging meteen naar de City of London Chess Club, waar hij werd uitgenodigd om een vluggertje te spelen tegen clubkampioen en voorzitter George Alan Thomas, die later, in 1923 en 1934, tweemaal Engels kampioen zou worden. Thomas was een veelzijdig man, die, behalve in schaken, ook uitblonk in badminton (21 nationale titels!) en tennis. Het zou een wereldberoemde partij worden:

Edward Lasker – George Alan Thomas

1.d4 e6 2.Pf3 f5 3.Pc3 Pf6 4.Lg5 Le7 5.Lxf6 Lxf6 6.e4 fxe4 7.Pxe4 b6 8.Pe5 O-O 9.Ld3 Lb7 10.Dh5 De7

11.Dxh7+!

Het vuurwerk begint.

11..,Kxh7 12.Pxf6++ Kh6

12..,Kh8 13.Pg6 mat.

13.Peg4+ Kg5 14.h4+

Een klein smetje. 14.f4+ Kxf4 15.g3+ Kf3 *(of 15..,Kg5 16. h4 mat)* 16.0-0 mat wint nog sneller dan de partij.

14..,Kf4 15.g3+ Kf3 16.Le2+ Kg2 17.Th2+ Kg1 18.Kd2 mat.

De slotzet is een kwestie van smaak. Persoonlijk had ik gekozen voor 18.0-0-0 mat, maar ach ….

“This was very nice” zei Thomas, en nadat zijn woorden in het Duits waren vertaald toonde Lasker zich diep onder de indruk van zijn sportiviteit. Lasker: *“Een Duitser had ongetwijfeld tegen me gezegd dat ik geluk had gehad.”*

Jaren later, toen Lasker een schaakclub in het New Yorkse stadsdeel Brooklyn binnenliep, werd hij staande gehouden door een oude man, die hem een krantenknipsel over een schaakpartij toonde. De man vroeg hem of hij de partij herkende, en Lasker zag onmiddellijk dat het zijn partij tegen Thomas betrof. De oude man stelde zich voor en zei het volgende:

“Let me shake hands with you. I have seen many beautiful games in my long life, but this is the most beautiful. I play it over whenever I feel blue, and it makes me happy again. I always carry it in this pocket, right over my heart.”

Prachtig toch? Een dergelijke partij winnen is op zich al mooi, maar als je er dan ook nog iemand anders zo gelukkig mee kan maken, dan geeft dat natuurlijk alleen maar meer waarde aan je prestatie. Ach ja, de schoonheid van het spel, daarom schaken wij!

Van 28 juli tot en met 8 augustus 1913 was Lasker ook even in Nederland, waar hij meedeed aan het toernooi van Scheveningen, dat door de Nederlandsche Schaakbond werd georganiseerd ter gelegenheid van haar 40-jarig bestaan. Gespeeld werd in een van de zalen van het Kurhaus. Lasker speelde uitstekend, en een remise in zijn afgebroken partij uit de elfde ronde tegen de Nederlander Jan Willem te Kolsté had hem een riant uitzicht gegeven op de derde plaats. Lasker was overtuigd van zijn remisekansen en koos ervoor om de hele nacht (tot 07.00 uur ’s ochtends!) samen met Aljechin in een nachtclub door te brengen. Twee uur later speelde hij zijn partij tegen Te Kolsté uit, en met zo weinig slaap zal het geen verbazing wekken dat dat misging. In zijn boek *‘Chess secrets’* schreef Lasker het volgende: *“I swore I would never drink and look at the girls again during a tournament”*. Het leven is een leerproces ….

Ook Aljechin had, om het eens eufemistisch te zeggen, bepaald geen limonade gedronken, maar voor hem waren de gevolgen minder rigoureus. Hij verloor weliswaar in de laatste ronde van Janowski, maar op dat moment kon hij toch al niet meer worden ingehaald. Lasker eindigde uiteindelijk op de vijfde plaats met een score van 8 uit 13. Tegen de Zweed Englund, die vooral bekend is vanwege het naar hem genoemde gambiet (1. d4 e5), toverde hij een leuk matje op het bord:

Edward Lasker – Fritz Englund

19..,0-0-0? 20.Dxc6+! bxc6 21.La6 mat 1-0.

Het zogenaamde Boden-mat, dat is vernoemd naar de Brit Samuel Boden, die het in 1853 op het bord kreeg in een partij tegen de Duitser Schulder.

Lasker bleef in Londen wonen en werken tot oktober 1914. Op dat moment was de sfeer in Engeland uitgesproken anti-Duits omdat kort daarvoor de Eerste Wereldoorlog was uitgebroken, en hij werd zelfs even geïnterneerd. Op voorspraak van zijn vrienden werd hij al spoedig weer vrijgelaten, maar het mag duidelijk zijn dat de lol in Engeland er wel af was. Daarop besloot hij

naar de Verenigde Staten te emigreren, het geboorteland van zijn moeder. Op 21 oktober 1914 ging hij in Liverpool aan boord van de ‘Cedric’, en negen dagen later arriveerde hij in New York.
Op dat moment waren de Verenigde Staten nog niet bij de oorlog betrokken. President Woodrow Wilson wilde uitdrukkelijk dat zijn land neutraal bleef, en in die visie wist hij zich gesteund door de meeste Amerikanen. Men zag de oorlog als een typisch Europees conflict, maar na enkele incidenten kantelde dat beeld:

* Op 7 mei 1915 bracht een Duitse onderzeeër het Britse schip ‘Lusitania’ tot zinken, volgens de Britten een passagiersschip, volgens de Duitsers een oorlogsschip. Deze oorlogshandeling kostte het leven aan 1.198 opvarenden, onder wie 128 Amerikanen. De Amerikaanse bevolking was woedend, maar Wilson bleef hardnekkig vasthouden aan zijn neutraliteitspolitiek.
* Op 16 januari 1917 onderschepte de Britse veiligheidsdienst een telegram van de Duitse onderminister Alfred Zimmermann aan de Duitse ambassade in Mexico. Dat land was tijdens de Mexicaans-Amerikaanse oorlog (1846-1848) de staten Texas, Arizona en New Mexico kwijtgeraakt aan de Verenigde Staten, en in het telegram beloofde Zimmermann de Mexicanen, nadat de oorlog door Duitsland gewonnen was, te zullen meewerken aan teruggave van die gebieden als zij aan de kant van de Duitsers zouden meevechten.

Het Zimmermann-incident was de spreekwoordelijke druppel, en op 6 juni 1917 verklaarde Wilson Duitsland de oorlog. Lasker werd opgeroepen zijn dienstplicht te vervullen voor zijn nieuwe vaderland, overigens met het recht te weigeren op grond van zijn Duitse afkomst. Hij besloot geen gebruik te maken van dit recht, in de hoop dat daarmee zijn aanvraag van het Amerikaanse staatsburgerschap in een stroomversnelling zou komen, maar de oorlog was al voorbij voordat hij kon worden opgeroepen.

Inmiddels was Lasker in 1916 winnaar geworden van het US Open, en dat herhaalde hij in 1917, 1919, 1920 en 1921. Dat gaf hem het zelfvertrouwen om de regerend Amerikaans kampioen, Frank Marshall, uit te dagen een match te spelen om het Amerikaans kampioenschap. Marshall was in 1909 Amerikaans kampioen geworden door Jackson Showalter te verslaan, en Lasker was de eerste in lange tijd die het aandurfde met hem de strijd aan te gaan. Na moeizame onderhandelingen werden ze het eindelijk eens, en op 15 maart 1923 ging de match van start. Lasker begon sterk, met winst in de eerste twee partijen, maar toen Marshall de partijen 4 en 5 won stond het weer gelijk. Tijdens de zevende partij kreeg Lasker last van nierstenen, en nadat de partij was afgebroken werd hij naar het ziekenhuis gebracht. Hij trachtte de hervatting van de partij uit te stellen, maar daar ging Marshall niet mee akkoord. Daarop verliet Lasker het ziekenhuis, tegen het advies van zijn behandelend arts, speelde de partij uit, en verloor. Uiteindelijk won Marshall de match met miniem verschil (9½-8½).

In 1924 kreeg Lasker de eervolle uitnodiging mee te doen aan het dubbelrondige toernooi van New York, waar de gehele wereldtop aanwezig was. Het werd een grote overwinning voor Emanuel Lasker, die 16 punten uit 20 partijen behaalde en als enige ongeslagen bleef. Capablanca, die tegen Richard Reti zijn eerste verliespartij in tien jaar tijd te slikken kreeg (de laatste was tegen Tarrasch in het toernooi van Sint Petersburg, 1914), eindigde op de tweede plaats, Aljechin werd derde. Edward Lasker eindigde op de tiende en voorlaatste plaats, maar speelde wel verdienstelijk 1-1 tegen Aljechin en scoorde plusremises tegen Emanuel Lasker (een monumentale partij van 103 zetten!) en Capablanca. Zijn zwartpartij tegen Janowski was een waar spektakelstuk:

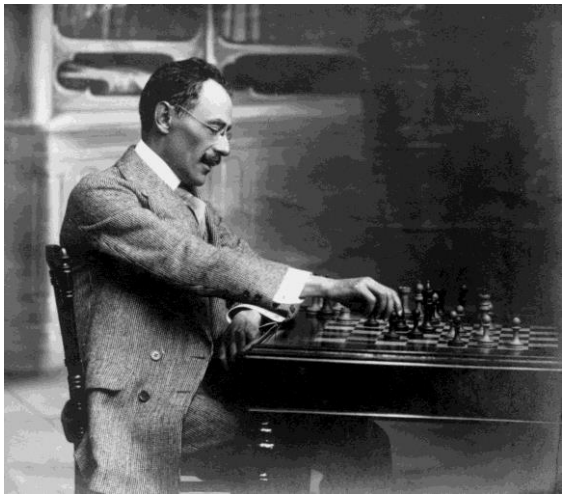

David Janowski
tijdens het toernooi
van Sint-Petersburg
..in 1917

David Janowski - Edward Lasker

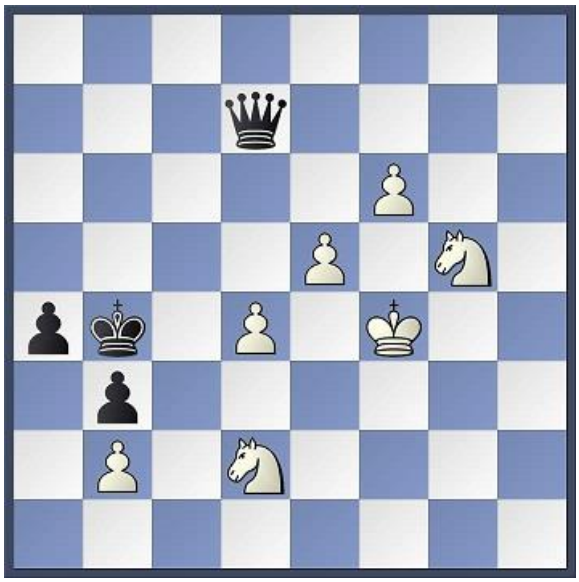

58.f7! De7 59.d5 a3 60.bxa3+ Kc3 61.d6

De dame is kansloos tegen de oprukkende pionnen, die door Lasker op plastische wijze werden omschreven als ‘onstuitbare termieten’.

61..,Df8 62.Pge4+ Kd3 63.e6 Dh6+ 64.Kf5 b2 65.d7 Df8 66.a4 Da8 67.e7 Dd5+ 68.Kf6 Dd4+

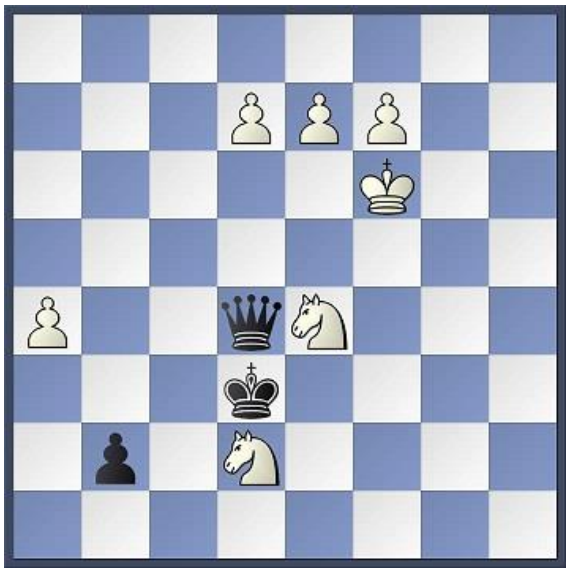

69.Ke6??

Mogelijk vermoeid door de lengte van de partij, gaat Janowski de mist in. Winnend was 67.Kg6! b1D 68.d8D Dbg1+ 69.Pg5 en de schaakjes zijn op.

69..,b1D 70.Pxb1 Dxe4+ 71.Kf6 Dh4+

Hier werd remise overeengekomen. Na 72.Ke6 is het eeuwig schaak door 72..,De4+ 73.Kd6 Dd4+ 74.Kc7 Da7+. Op 72.Kg7 volgt 72..,Dxe7 73.d8D+ Dxd8 74.f8D Dd7+ 75.Kg8 Dxa4 met een niet te winnen stelling.

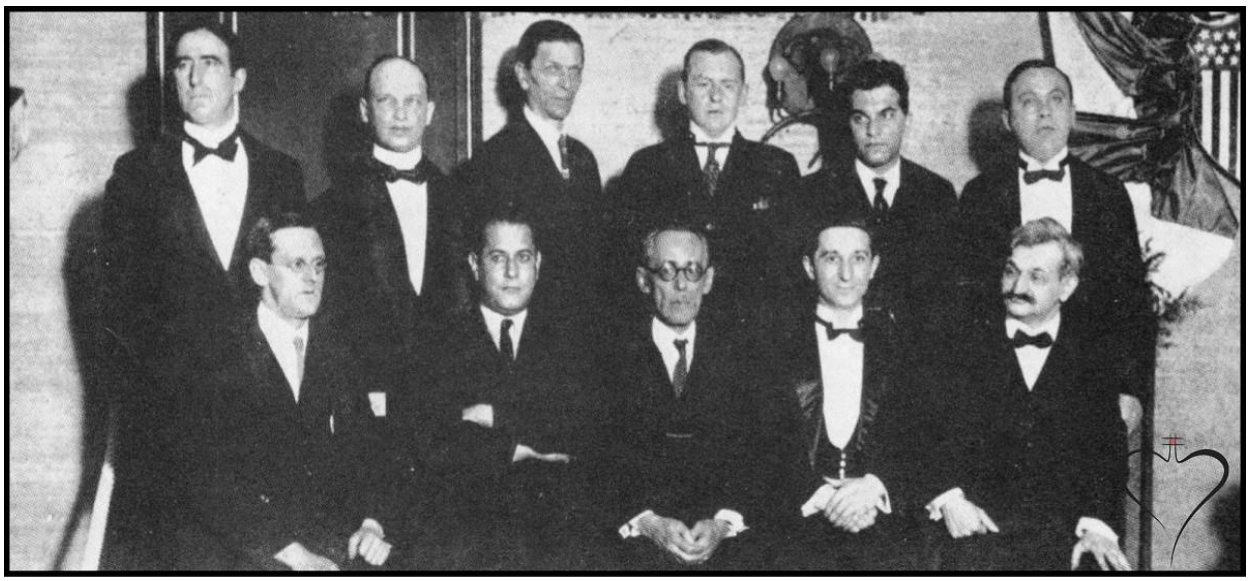

De deelnemers aan het toernooi van New York in 1924. Staand van links naar rechts Marshall, Tartakower, Maroczy, Aljechin, Reti en Bogoljubov. Zittend van links naar rechts Yates, Capablanca, Janowski, Edward Lasker en Emanuel Lasker.

In de loop der jaren begon Lasker zich minder met schaken bezig te houden en meer met dammen en go. In 1937 was hij een van de medeoprichters van The American Go Association. Volgens Lasker was go voorbestemd om in de Westerse wereld het schaken te vervangen. Zo ver is het nog niet.

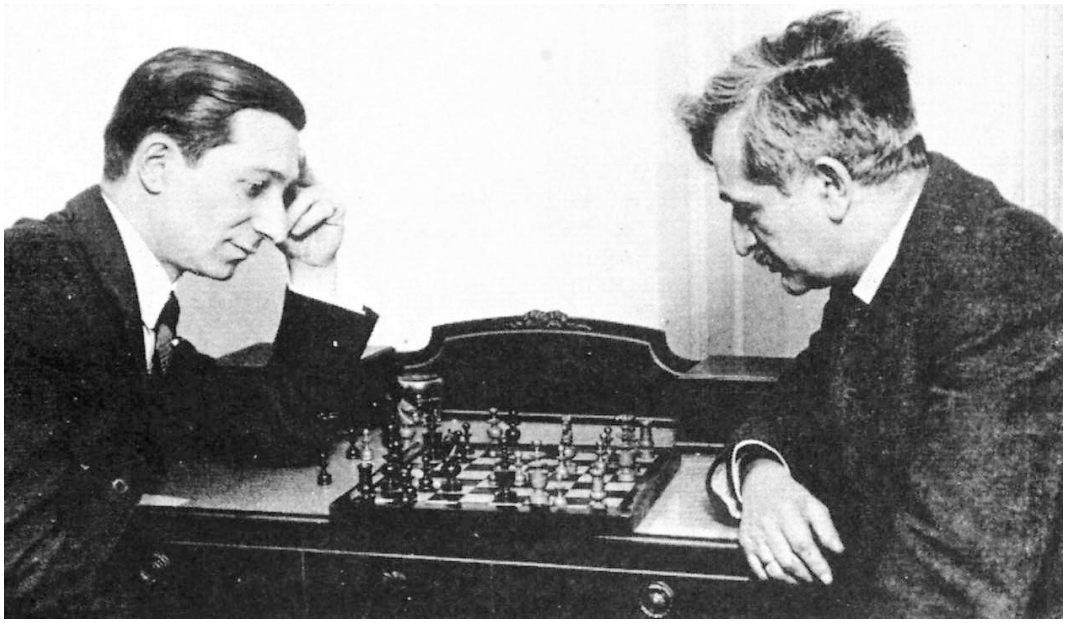

De beide Laskers. Links Edward, rechts Emanuel.

Hij bleef tot op hoge leeftijd actief op het schaakbord, maar alleen op amateurbasis. Zijn drukke baan als ingenieur stond een carrière als prof in de weg. Mogelijk was hij daar wel sterk genoeg voor, maar dat heeft hij nooit serieus overwogen. Mede daardoor werd hij in de jaren ’30 in schaakkracht overvleugeld door met name Reshevsky en Fine.

Laskers partij tegen Reshevsky uit het kampioenschap van New York (1922) is overigens een aardig verhaal. Reshevsky, die op dat moment nog maar 10 jaar oud was, gaf de partij op, keek zijn tegenstander diep in de ogen, en zei “Dit is de laatste partij die u van mij wint.” En hij hield woord ….

In 1963 werd Edward Lasker door de FIDE tot internationaal meester benoemd op grond van prestaties uit het verleden. Hij overleed op 25 maart 1981 op 95-jarige leeftijd.

Advertentie

Dansend schaken

Door: Minze bij de Weg

Max Euwe was niet iemand die snel dingen weggooide. Aantekeningen en krabbels die bij anderen in de prullenbak zouden verdwijnen werden door hem bewaard. Sinds vele jaren staat dat materiaal verdeeld over dozen in de berging van het Max Euwe Centrum. Enerzijds is dat een ramp voor de onderzoeker, want wat is de moeite van het bekijken waard en wat kan weg? Aan de andere kant bieden de vele kladbladen een unieke kijk in het werk- en denkproces van Euwe. In de komende afleveringen van de elektronische en papieren nieuwsbrief zullen we af en toe iets uit dat materiaal publiceren. Uit de oude doos kunnen we zeggen, maar dan letterlijk.

In 1954 was Euwe gevraagd om samen met schaakmeester Muhring een openluchtpartij te spelen in het Gelderse Lochem. Volgens een krantenverslag, waarschijnlijk uit de *Lochemse Courant*, had Euwe ervoor gewaarschuwd dat zoiets gauw een saaie vertoning werd. Leuk voor de ervaren schaker, maar 'voor mindere goden echter, die de zetten van de "meesters" moeilijker begrijpen is het al veel minder interessant, terwijl niet-schakers binnen tien minuten uitgekeken zijn naar dé mooie kostuums en zich verder stierlijk vervelen.' Aldus de krant.

Euwe had echter een oplossing. In België had men een keertje de gespeelde zetten uitgebeeld, en dat was een succes geweest. Lochem koos ook voor die variant. Afgesproken werd dat Euwe en Muhring iedere minuut een zet zouden doen en dat iedere zet door de witte of zwarte pionnen uitgebeeld zou worden in de vorm van een dansje. Natuurlijk moesten die korte dansen wel een eigen karakter hebben. Op de aantekeningen van Euwe worden de volgende categorieën vermeld: vrolijk, droevig, aanvallend, verdedigend, brutaal, weifelend en verkennend. Daarnaast staat nog geschreven: 25 à 30 zetten, zoveel mogelijk variatie, remise.

Uiteraard moesten de dansers van de Gymnastiekvereniging Brinio, en vooral mevrouw Legène, die de dansjes bedacht, vooraf weten wat er van hen werd verwacht. En dus werd de partij door Euwe keurig uitgeschreven, inclusief choreografische aantekeningen. Dat leverde het volgende resultaat op.

1. d2-d4 (verkennen)	d7-d6 (verdedigen)
2. e2-e4 (aanvallen)	f7-f5 (brutaal)
3. e4xf5 (weifelen)	Lc8xf5 (gedwongen)
4. Dd1-f3 (aanvallen)	Dd8-c8 (verdedigen)
5. Lf1-c4 (verkennen)	Pg8-f6 (weifelen)
6. Df3-b3 (aanvallen)	d6-d5 (brutaal)
7. Lc4xd5 (verkennen)	Pf6xd5 (droevig)
8. Db3xd5 (gedwongen)	Lf5xc2 (vrolijk)
9. Pg1-f3 (verkennen)	e7-e6 (aanvallen)
10. Dd5-c4 (weifelen)	Lc2-e4 (verkennen)
11. Pb1-c3 (brutaal)	Le4xf3 (weifelen)
12. g2xf3 (gedwongen)	Lf8-e7 (verkennen)
13. Th1-g1 (aanvallen)	0-0 (verdedigen)
14. Lc1-h6 (aanvallen)	Le7-f6 (droevig)
15. Pc3-e4 (vrolijk)	Kg8-h8 (droevig)

(vlnr) Donner, Botwinnik, Euwe, Muhring en twee kaasmeisjes bij een simultaan (Den Haag 1962)

16. Pe4xf6 (vrolijk)	g7xh6 (vrolijk)
17. Pf6-g4 (verkennen)	Pb8-c6 (droevig)
18. Pg4xh6 (vrolijk)	Dc8-d7 (weifelen)
19. 0-0-0 (verkennen)	Tf8-f6 (aanvallen)
20. d4-d5 (brutaal)	Tf6xh6 (brutaal)
21. d5xc6 (vrolijk)	Dd7xc6 (gedwongen)
22. Dc4xc6 (gedwongen)	b7xc6 (gedwongen)
23. Td1-d7 (aanvallen)	Th6xh2 (vrolijk)
24. Tg1-g7 (aanvallen)	Ta8-g8 (verdedigen)
25. Tg7-e7 (weifelen)	Tg8-g1+ (vrolijk)
26. Kc1-d2 (droevig)	Th2xf2+ (vrolijk)
27. Kd2-e3 (weifelen)	Tf2xb2 (vrolijk)
28. Te7xh7+ (aanvallen)	Kh8-g8 (gedwongen)
29. Th7-e7 (vrolijk)	Kg8-h8 (verdedigen)

Remise

Het moet een vrolijke avond zijn geweest, zeker omdat de dansjes werden begeleid door een plaatselijk amusementsorkest. Al was er één inwoner van Lochem die het bij voorbaat niet zag zitten. In de plaatselijke pers liet hij weten: “Wat heb je er aan, als die twee meesters op het veld met een tafeltje tussen zich in en een bord er op gaan schaken, of af en toe eens een zet doen, na lang nadenken, en de pionnen dan naar het tafeltje wat dansen te laten doen”. Max Euwe was er natuurlijk niet de man naar zich iets aan dit soort geknor gelegen te laten liggen. Als propagandist voor het schaken was hij nu eenmaal onovertroffen.

Wat hebben schaken en muziek gemeen?

Door: Minze bij de Weg

Is er een verband tussen schaken en muziek? Die vraag is de insteek van het vorig jaar verschenen boek *Music and Chess, Apollo meets Caissa*. In de inleiding schrijft auteur Achilleas Zographos dat hij schaken en muziek wil vergelijken zonder tot een wetenschappelijk oordeel te komen. Een zwerftocht noemt hij zijn speurtocht. Uitgangspunt is de vaker gehoorde stelling dat schaken een kunst is die verwant is aan wiskunde en muziek.

De aanpak van Zographos is daarmee wezenlijk anders dan die van de serie over schaken en muziek, die in de papieren editie van de *Nieuwsbrief* van het Max Euwe Centrum loopt. In die serie gaat het om de vraag: zijn er muziekstukken die geïnspireerd zijn door het schaakspel, welke bekende musici waren goede schakers, en welke schakers konden op hoog niveau muziek maken?

De kern van Zographos' zoektocht is te vinden in de hoofdstukken *Exploring similarities* en *Components*. Onder *similarities*, overeenkomsten, verstaat Zographos zaken als de mogelijkheid tot persoonlijke expressie, het spelelement, de emotionele impact, esthetiek. Diepgravender, en het belangrijkste onderdeel van het boek, is het lange hoofdstuk *Components*. Daarin gaat de auteur met hulp van diagramstellingen en notenvoorbeelden in op ritme, beweging, harmonie, textuur, structuur en kleur. Ritme bijvoorbeeld is een wezenlijk onderdeel van de muziek. Met een voorbeeld uit een schaakstudie laat Zographos zien dat dit element ook in het schaken kan voorkomen.

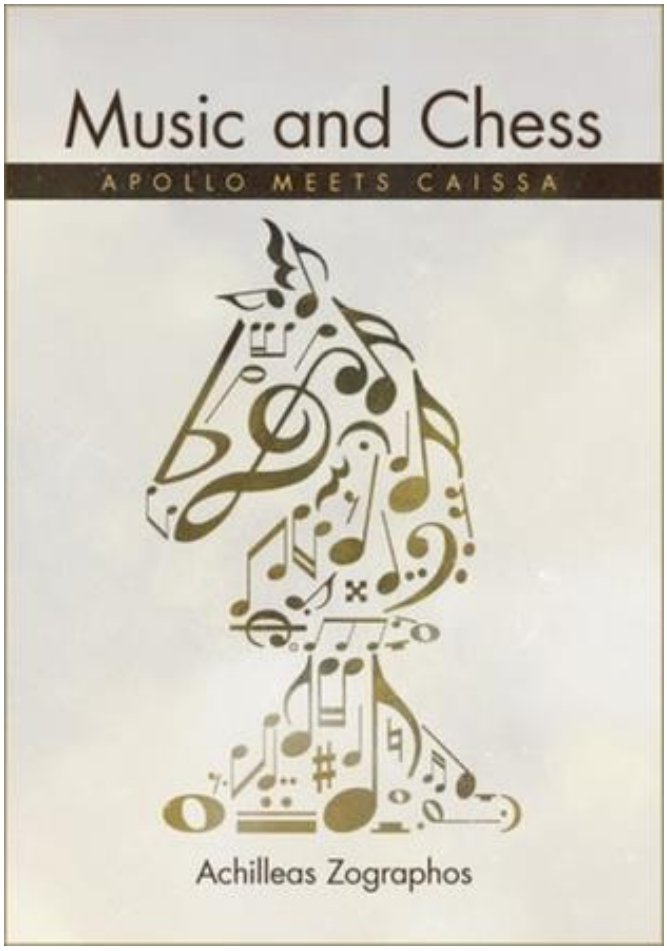

Sonatevorm

In het deel over structuur trekt hij een vergelijking tussen de sonatevorm in de muziek en de opbouw van een schaakpartij. Een muziekstuk in sonatevorm kent een opbouw die bestaat uit expositie (de introductie van een of meer thema's), doorwerking (uitbouw en verwerking van deze thema's) en herhaling en afsluiting. Dat is te vergelijken, zegt Zographos, met de drie fases uit een schaakpartij: opening (het vastleggen van de structuur), middenspel (het verder spelen op basis van wat in de opening is neergezet) en eindspel (het afronden van de voorgaande gebeurtenissen). Dat klinkt plausibel, maar aan de andere kant: is een dergelijke indeling niet op heel veel onderwerpen van toepassing? Met andere woorden: wijst dit op een specifieke overeenkomst tussen schaken en muziek?

Dat is het zwakke punt van dit boek. Zographos weet zeker parallellen te vinden tussen schaken en muziek, maar die zijn vaak van een erg algemene aard en zouden net zo goed op andere onderwerpen kunnen worden toegepast. Zoals tussen schaken en kunst in het algemeen, of schaken en wiskunde om maar iets te noemen.

Na een kort hoofdstuk over complexiteit lijkt Zographos een beetje door zijn stof heen. Maar ja, dan zijn we pas op bladzijde 80. Dus moet het boek zijn oorspronkelijke doelstelling loslaten en wordt er toch nog de nodige aandacht besteed aan schakers die iets met muziek hebben of hadden en musici die schaakten. Daar zitten trouwens aardige stukken bij. Bijvoorbeeld de hoofdstukken over Reti en Philidor. Beiden waren schakers die het spel wezenlijk veranderden. Die veranderingen kwamen niet uit de lucht vallen. Philidors boek over het belang van de pionnenstructuur komt voort uit de tijd van de Verlichting en is een voorbeeld van een rationele benadering. Het hypermoderne schaak van Reti en anderen past wonderwel in een periode waarin veel fundamentele veranderingen plaatsvonden. Abstracte schilderkunst, psychoanalyse, twaalftoonsmuziek, hypermodern schaak, dat alles weerspiegelt de tijdgeest van de beginnende twintigste eeuw.

Op de achterflap van het boek staat dat er slechts drie disciplines zijn die wonderkinderen voortbrengen: muziek, schaken en wiskunde. Dat moet dus wel duiden op een overeenkomst, is de stelling. Wordt dat door dit boek overtuigend aangetoond? Niet helemaal. Parallellen zijn er duidelijk, maar die komen zoals gezegd toch vaak wat gezocht over. Misschien moet er een keer een hersenonderzoek tegenaan worden gegooid. Zijn bij schaken, wiskunde en muziek dezelfde hersendelen actief? Daar zou ik graag het antwoord op weten.

Nog een kort woord over de doelgroep van dit boek. In een beginhoofdstuk legt de auteur de schaaknotatie uit. Dat lijkt overbodig want wie, voor hij aan het lezen begint, deze notatie niet kent zal bij de vele schaakvoorbeelden op grote problemen stuiten. Daarentegen lijken de muziektermen en muziekvoorbeelden mij geen grote belemmering op te leveren voor de geïnteresseerde schaker.

Achilleas Zographos: Music and Chess. Apollo meets Caissa. Russell Enterprises, 224 blz. Prijs € 24.95.

Het boek is onder meer te koop bij de Schaak en Gowinkel Het Paard en verzendboekhandel De Beste Zet.

Advertentie

Alles op schaakgebied!

Scherpe prijzen, snelle verzending, schaaktechnisch advies.

contact: WGM Erika Sziva

e-mail: info@debestezet.nl

webshop: www.debestezet.nl

De foto en zijn verhaal

In ons grote fotoarchief kwamen we onderstaande foto tegen:

Alexander Münninghoff en Jaap van den Herik vertellen het verhaal achter de foto.

Alexander Münninghoff over de foto:

Dat was in Maastricht, waar Botwinnik iets deed op een bijeenkomst over computerschaak die door Jaap van den Herik was georganiseerd. Job Cohen was toen rector magnificus van de universiteit van Maastricht. Ik was tolk, Botwinnik was zo blind als een mol en Cohen liep met een been in het gips.

Jaap van den Herik over de foto:

De foto is genomen in Maastricht tijdens de conferentie Advances in Computer Chess 7, die gehouden werd op 1 en 2 juli 1993. Botwinnik hield daar een voordracht. Hij was eerste auteur van het artikel '*Solving Shannon's Problem: Ways and Means'* geschreven door M. Botvinnik, D. Cherevik, V. Vladimirov en V. Vygodsky.

De publicatie is opgenomen in *Advances in Computer Chess 7* (eds. H.J. van den Herik, I.S. Herschberg, J.W.H.M. Uiterwijk) uitgegeven door University of Limburg, Maastricht. Gedrukt door drukkerij Van Spijk B.V. uit Venlo in 1994. In het boek staat deze foto niet, er staat wel een andere foto in van Botwinnik, Cohen en Münninghoff.

Jaap Harder Memorial

Door: Evert-Jan Straat

Worden er in Nederland veel herdenkingstoernooien georganiseerd? Het oudste nog bestaande herdenkingstoernooi is het Noteboom-toernooi in Leiden, dat in 1936 voor het eerst werd gehouden. Aan het begin van deze eeuw werd in de RAI in Amsterdam drie keer het Donner-memorial gehouden. Ter ere van Euwe vonden al tijdens zijn leven toernooien met zijn naam plaats. Ook voor spelers die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor hun club wordt soms een herdenkingstoernooi georganiseerd. Zo houdt schaakclub 'Paul Keres' jaarlijks een Hans Sandbrink-toernooi.

Jaap Harder was bij schaakclub Watergraafsmeer in Amsterdam een opvallende figuur. Hij was geen man die elke week trouw naar de club kwam om zijn potje te spelen. Meestal kwam hij te laat om te worden ingedeeld en vluggerde hij om geld tegen sterke spelers zoals Gert Jan de Boer of Philip Goldstern. Jaap verloor natuurlijk de meeste partijen, maar de aandacht die hij kreeg vergoedde alles

Van beroep was hij belastingconsulent en 'Japie fiscali' adviseerde menig schaker hoe hij de belasting kon ontwijken. Jaap leidde een onregelmatig leven en in 1985 overleed hij onverwachts op 38-jarige leeftijd.

IM Paul van der Sterren was de grote favoriet. (foto: Gaston Richter)

In 1988 (precies 30 jaar geleden) werd door Helmer Wieringa een Jaap Harder Memorial georganiseerd. In de geest van Jaap Harder werd het groots aangepakt. Op zaterdag 3 september werd in Helmer's villa in Bussum een snelschaaktoernooi en rapidtoernooi georganiseerd met een imposant deelnemersveld bestaande uit vrienden en bekenden van Jaap.

Tot de deelnemers behoorden Paul van der Sterren, Philip Goldstern, Gert-Jan de Boer, Piet en Karel van der Weide, Rob Witt, Wim Andriessen en Job de Lange.

In de voorronden vond een grote verrassing plaats: de oude Van Eybergen versloeg bij het snelschaken meester Paul van der Sterren!

De finale vond plaats in vierkampen. In de hoogste vierkamp eindigden Van der Sterren en Goldstern op de eerste plaats. De beslissingspartij werd gewonnen door Goldstern!

’s Avonds vond er een wild feest plaats met een liveband dat tot in de kleine uurtjes duurde. Jaap Harder was in stijl herdacht!

BSG’er Van Eybergen tijdens het Hoogovenstoernooi van 1987 (foto: Gaston Richter)

Redacteur Eddy Sibbing was afgelopen zomer op bezoek bij Helmer Wieringa en Ineke Kester in Italië. Zij wonen al enige jaren nabij Trevi in Umbrië. Tijdens het bezoek kwam de Jaap Harder Memorial uitgebreid ter sprake. (foto: Gerda Visser)

Oude brieven van Euwe

Nog regelmatig krijgen we schenkingen van persoonlijke correspondentie van Euwe. Begin van het jaar stuurde Helga Schuijff-Sirks uit Bunnik twee brieven op, die ze tegenkwam in de spullen van haar overleden ouders en grootouders. De eerste brief was een bedankbrief van Carolina Euwe-Bergman na het overlijden van haar man Max in 1981.

De andere brief had Euwe op 20 mei 1939 gestuurd naar juwelier Smid uit Hattem. De dochter van de juwelier trouwde in diezelfde periode met een broer van de schoonvader van Helga. Zodoende kwam ook die brief terecht in de nalatenschap die Helga zo'n 80 jaar later ging uitzoeken. De geschiedenis van het leven van Euwe en zijn familie krijgt er op deze wijze elke keer weer een hoofdstukje bij ☺.

Hieronder de scans en transcripties van beide brieven.

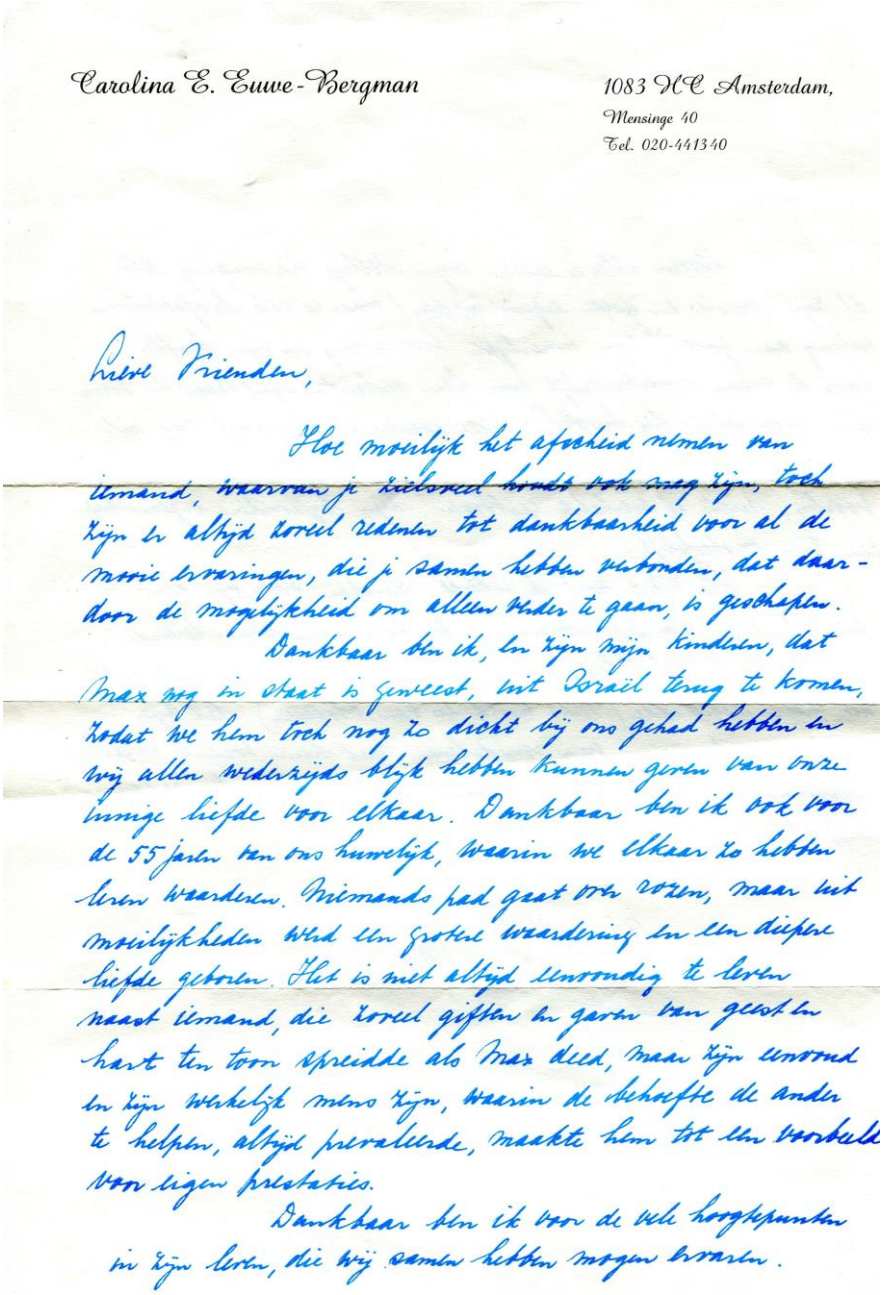

Carolina E. Euwe-Bergman

1083 NC Amsterdam,
Mensinge 40
Tel. 020-441340

Beste Vrienden,

Hoe moeilijk het afscheid nemen van iemand, waarvan je zielsveel houdt ook mag zijn, toch zijn er altijd zoveel redenen tot dankbaarheid voor al de mooie ervaringen, die je samen hebben doorleefd, dat daardoor de mogelijkheid om alleen verder te gaan, is geschapen.

Dankbaar ben ik, en zijn mijn kinderen, dat Max nog in staat is geweest, uit Israël terug te komen, zodat we hem toch nog zo dicht bij ons gehad hebben en wij allen wederzijds blijk hebben kunnen geven van onze innige liefde voor elkaar. Dankbaar ben ik ook voor de 55 jaren van ons huwelijk, waarin we elkaar zo hebben leren waarderen. Niemands pad gaat over rozen, maar uit moeilijkheden werd een grotere waardering en een diepere liefde geboren. Het is niet altijd eenvoudig te leven naast iemand, die zoveel gaven en geven van geest en hart ten toon spreidde als Max deed, maar zijn eenvoud en zijn werkelijk mens zijn, waarin de behoefte de ander te helpen, altijd prevalerende, maakte hem tot een voorbeeld voor eigen prestaties.

Dankbaar ben ik voor de vele hoogtepunten in zijn leven, die wij samen hebben mogen ervaren.

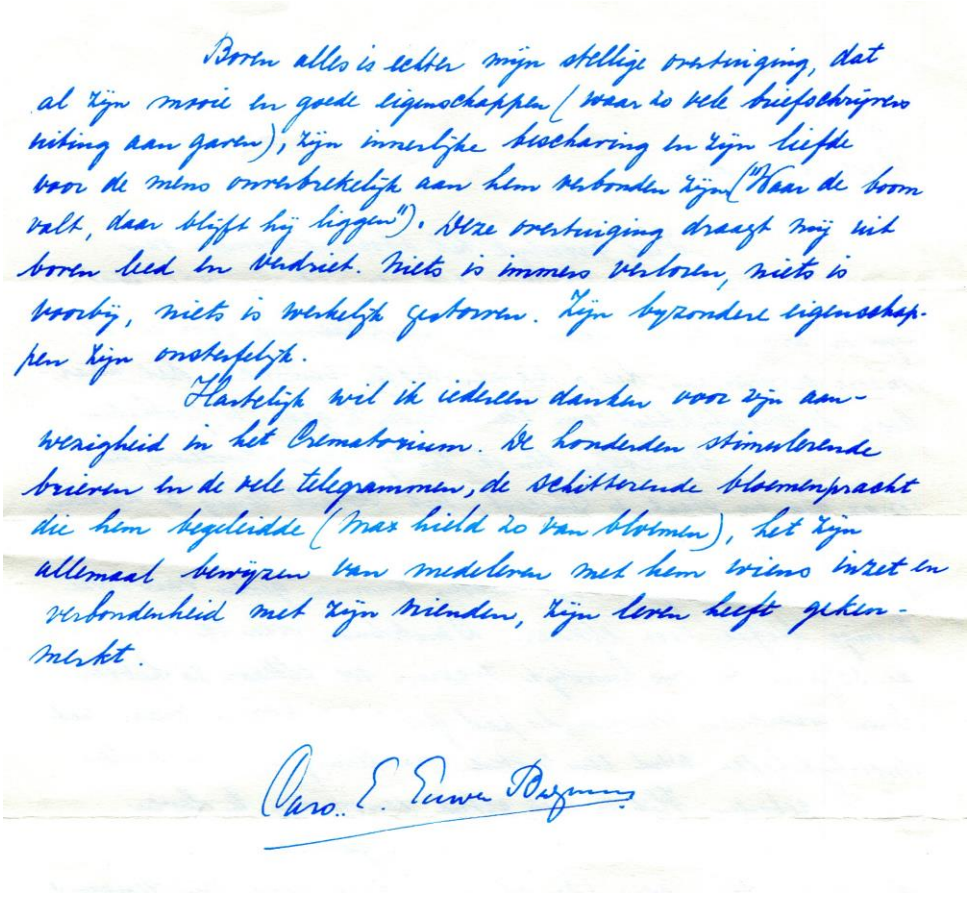

Boven alles is echter mijn stellige overtuiging, dat al zijn mooie en goede eigenschappen (waar zo vele briefschrijvens uiting aan gaven), zijn innerlijke beschaving en zijn liefde voor de mens onverbrekelijk aan hem verbonden zijn ("Waar de boom valt, daar blijft hij liggen"). Deze overtuiging draagt hij uit boven leed en verdriet. Niets is immers verloren, niets is voorbij, niets is werkelijk gestorven. Zijn bijzondere eigenschappen zijn onsterfelijk.

Hartelijk wil ik iedereen danken voor zijn aanwezigheid in het Crematorium. De honderden stimulerende brieven en de vele telegrammen, de schitterende bloemenpracht die hem begeleidde (Max hield zo van bloemen), het zijn allemaal bewijzen van medeleven met hem wiens inzet en verbondenheid met zijn vrienden, zijn leven heeft gekenmerkt.

Caro E. Euwe-Bergman

Lieve vrienden,

Hoe moeilijk het afscheid nemen van iemand, waarvan je zielsveel houdt ook mag zijn, toch zijn er altijd zoveel redenen tot dankbaarheid voor al de mooie ervaringen, die je samen hebben verbonden, dat daardoor de mogelijkheid voor alleen verder te gaan, is geschapen.
Dankbaar ben ik, en zijn mijn kinderen, dat Max nog in staat is geweest uit Israel terug te komen, zodat we hem toch nog zo dicht bij ons gehad hebben en wij allen wederzijds blijk hebben kunnen geven van onze innige liefde voor elkaar. Dankbaar ben ik ook voor de 55 jaren van ons huwelijk, waarin we elkaar zo hebben leren waarderen. Niemands hart gaat over rozen, maar uit moeilijkheden werd een grotere waardering en een diepere liefde geboren. Het is niet altijd eenvoudig te leven naast iemand, die zoveel giften en gaven van geest en hart ten toon spreidde als Max deed, maar zijn eenvoud en zijn werkelijk mens zijn, waarin de behoefte de ander te helpen, altijd prevaleerde, maakt hem tot een voorbeeld voor eigen prestaties.

Dankbaar ben ik voor de vele hoogtepunten in zijn leven, die wij samen hebben mogen ervaren.

Boven alles is echter mijn stellige overtuiging, dat al zijn mooie en goede eigenschappen (waar zo vele briefschrijvens uiting aan gaven), zijn innerlijke beschaving en zijn liefde voor de mens onverbrekelijk aan hem verbonden zijn. ("Waar de boom valt, daar blijft hij liggen"). Deze overtuiging draagt hij uit boven leed en verdriet. Niets is immers verloren, niets is voorbij, niets is werkelijk gestorven. Zijn bijzondere eigenschappen zijn onsterfelijk.
Hartelijk wil ik iedereen danken voor zijn aanwezigheid in het crematorium. De honderden stimulerende brieven en de vele telegrammen, de schitterende bloemenpracht die hem begeleidde (Max hield zo van bloemen), het zijn allemaal bewijzen van medeleven met hem wiens inzet en verbondenheid met zijn vrienden, zijn leven heeft gekenmerkt.

Caro E. Euwe-Bergman

Dr. M. EUWE

AMSTERDAM-ZUID,
JOH. VERHULSTSTRAAT 183
TELEFOON 20073

20 Mei 1939

Zeer geachte Heer Smid,

Het is meer dan „schandelijk" me zoo te verwennen. Wat was ik verrast toen mijn vrouw mij vanochtend de prachtige plaquette toonde. Mijn verwachtingen waren al hoog gespannen, toen ik Wieneke zoo aan het werk had gezien, maar deze verwachtingen zijn nog verre overtroffen door de meer dan fraaie uitvoering. U heeft inderdaad eer van uw werk en ik denk er wel eens over: waaraan heb ik dat nu eigenlijk verdiend? Mag U wel zoo overdrijven? Iemand, die alleen maar een beetje handig met houten stukjes kan scheuren op een plaquette te vereeuwigen? Ik zal die vragen maar niet beantwoorden en net doen, of het zoo hoort.

In ieder geval mijn heel heel hartelijken dank ook namens de familie, die eveneens een en al bewondering is.

Hoe gaat het U allen? Wij hopen eens spoedig in Haarlem te komen. Op het oogenblik is het nogal druk met de schakerij.

Met hartelijke groeten aan allen.

Uw Euwe

20 mei 1939

Zeer geachte Heer Smid,

Het is meer dan schandelijk me zoo te verwennen. Wat was ik verrast toen mijn vrouw mij vanochtend de prachtige plaquette toonde. Mijn verwachtingen waren al hoog gespannen, toen ik Wienecke zoo aan het werk had gezien, maar deze verwachtingen zijn nog verre overtroffen door de meer dan fraaie uitvoering. U heeft inderdaad eer van uw werk en ik denk er wel eens over: waaraan heb ik dat nu eigenlijk verdiend? Mag U wel zoo overdrijven? Iemand, die alleen maar een beetje handig met houten stukjes kan schuiven op een plaquette te vereeuwigen? Ik zal die vragen maar niet beantwoorden en net doen, of het zoo hoort.

In ieder geval mijn heel heel hartelijken dank ook namens de familie, die eveneens een en al bewondering is.

Hoe gaat het U allen? Wij hopen eens spoedig in Hattem te komen. Op het oogenblik is het nogal druk met de schakerij.

Met hartelijke groeten
aan allen.

Uw
MEuwe

Ook kwamen we een felicitatie aan Euwe van J.W.J. de Jager uit Amsterdam-West tegen:

Hooggeachte Doktor Euwe!
Schaker-Koning!Majesteit!
Hartelijke schakerswenschen,
Na dien grooten,fellen strijd.

En al had U niet gewonnen,
Ook al stond U twintig-tien,
Dan nog zou'k U fel'citeeren,
Want U gaf fair play te zien!

Pas nu verder op Uw Koning,
Op Uw torens enzoovoort;
Want ik hoop dat héél veel jaren
De hoogste titel U behoort!!
ooOoo

Amsterdam, 16 December 1935.

Dick van Dijl mailde ons een briefwisseling met Max Euwe uit 1980.

“Ik speelde in 1980 een correspondentiepartij, waarin ik klakkeloos (moet je natuurlijk nooit doen, maar goed) een zet uit *‘Meester tegen meester’* van Walter Meiden en Max Euwe, speelde. Het bleek een ernstige fout te zijn, en ik verloor een stuk.”

“Dit was het verloop van de partij: 1.e4 Pf6 2.e5 Pd5 3.d4 d6 4.Pf3 dxe5 5.Pxe5 Pd7 6.Pxf7 Kxf7 7.Dh5+ Ke6 8.c4 P5f6 9.d5+ Kd6 10.Lf4+?? e5! 11.dxe6+ e.p. Kxe6 12.Dg5 Kf7 etc.”

“Ik schreef Max Euwe een brief, waarin ik hem op deze fout attent maakte”.

D.J. van Dijl
Johan de Wittlaan 18
5631 AR Eindhoven

Eindhoven, 28 mei 1980

Aan de Zeergeleerde Heer
Dr. M. Euwe
Mensinge 40
1083 HC Amsterdam

Zeer Geachte Heer Euwe,

In uw boek "Meester tegen meester" trof ik op blz. 47 de volgende opmerkingen aan:
"Zou zwart op e5 ruilen, dan komt het paard na 4. ..., de5: 5. Pe5: in sterke positie" ... "en verdrijving door 5. ..., Pd7 is onjuist wegens 6. Pf7:, Kf7: 7. Dh5+, Ke6 8. c4 en zwart moet nu het stuk teruggeven daar 8. ..., P5f6 9. d5+, Kd6 10. Lf4+, Kc5 11. b4+ tot zijn ondergang leidt."

Ik speelde deze variant tegen de Belg De Backer in een correspondentiepartij. Hij verraste mij door op de 10e zet niet Kc5 maar e5 te spelen. Ik antwoordde de6: e.p., maar ik ben bang dat ik mijn stuk niet meer terugzie!

Lijkt mijn opmerking u juist? Zo ja, dan kan mijn brief misschien een kleine bijdrage tot de theorie geven. Of, beter gezegd, mijn Belgische tegenstander komt die eer dan toe. Gaarne zie ik uw reactie tegemoet. Ik sluit een postzegel van 60 ct. bij. Ik verblijf met de meeste hoogachting,

D.J. van Dijl.

Dijl: “Euwe reageerde hierop heel sympathiek, en uitgebreid”.

Prof. Dr. M. EUWE

Woonadres: 1083 HC Amsterdam Mensinge 40
Postadres : 1008 AB Amsterdam Postbus 7874
Telefoon : 020 - 44 13 40

Amsterdam, 30.5.80

Zeer geachte Heer van Dijl,

Ten zeerste dank voor Uw schrijven. U heeft gelijk, U zult het verloren stuk niet terugzien, maar misschien verschaft zwarts onveilige koningsstelling U nog enige kans.
Ik heb er de theorie op nageslagen, maar deze geeft 10. Lf4+ (terecht) niet. In plaats daarvan 10. Df7. Zowel na 10..., Pb6 11. Pc3, De8 12. Lf4+, Kd7 13. De6+, Kd8 14. De5, Dd7 15. 0-0-0, als na 10... Pe5 (?) 11. Lf4, c5 12. Pc3, ab 13. b4, b6 14. Tb1 komt de theorie tot de conclusie dat wit beter staat.
Ik heb in „Meester tegen meester" een desbetreffende aantekening gemaakt.
Mijn excuses, maar het manuscript is al enkele jaren oud.

Met beste wensen voor de overige partijen,

Hoogachtend

[signature]

Buitenlandse bezoekers in het MEC

Jaarlijks krijgt het MEC zo'n 2000 bezoekers waarvan zo'n 500 toeristen. Onze vrijwilligers houden bij waar de bezoekers vandaan komen. In 2017 kregen we bezoekers uit maar liefst 75 verschillende landen! De meeste buitenlandse bezoekers in 2017 kwamen uit de volgende landen:

Verenigde Staten	13,9 %
Engeland	12,8 %
Spanje	10,2 %
Duitsland	7,3 %
Italië	5,7 %
Frankrijk	4,4 %
Oostenrijk	3,3 %
België	2,4 %

Het MEC heeft vertalingen van de teksten in ons museum in vijf talen: Engels, Frans, Duits, Spaans en Italiaans. De Italiaanse vertaling is dit jaar gemaakt door Debby Nieberg, de jeugdleidster van Caissa (Amsterdam), waarvoor hartelijk dank!

Om het MEC bij toeristen te promoten gaat Corendon een artikel over ons publiceren in hun eigen magazine en wordt er door hen promotie gemaakt in het Corendon hotel in Amsterdam.

Uiteraard zijn clubbezoeken altijd leuk: we hebben daar een speciaal programma voor! Op de foto spelen een aantal HWP'ers (uit Haarlem) een ludiek spelletje in het MEC.

Schaaktafeltjes (update)

Door: Jesús Medina

Schiermonnikoog Schaakeiland

Schiermonnikoog is in de ban van het schaken. In het dorpscentrum zullen twee schaaktafels geplaatst gaan worden en ook op het schoolplein van basisschool Yn De Mande komt een schaaktafel. In samenwerking met Chessity krijgen de leerlingen ook dit schooljaar weer schaaklessen. Zelfs op de boot van en naar het eiland (rederij Wagenborg) kan straks geschaakt worden, aan tafels die omgevormd worden tot schaakbord. Horecagelegenheden op het eiland zullen schaaksets te leen aanbieden.

Op dit moment zijn er voorbereidingen gaande en het ziet ernaar uit dat *'Schiermonnikoog Schaakeiland'* op zaterdag 13 oktober 2018 feestelijk van start zal gaan met allerlei leuke activiteiten! Nadere informatie volgt

Schaaktafels

In 2018 zijn er schaaktafels geplaatst in Utrecht, Amersfoort, Apeldoorn, Doetinchem en Gorinchem. Schiermonnikoog volgt in oktober. Ook in de gemeenten Stichtse Vecht, Delft, Westland, Den Helder en Amsterdam wordt er gekeken naar de haalbaarheid van schaaktafels in de openbare ruimte.

Schaaktegel

Aan een leverancier van straatmeubilair heb ik gevraagd om te komen met een nieuw schaakproduct, de schaaktegel. Het betreft hier één betonnen schaaktegel die even groot is als vier standaard trottoirtegels van 30 x 30 centimeter.

Op deze wijze kunnen kinderen op de grond een partijtje schaken, net zoals ze dat doen met knikkeren of stoepkrijten. Voordeel van zo'n betonnen schaaktegel van 59 x 59 centimeter is dat het op ieder trottoir, op ieder (school)plein geplaatst kan worden.

Vier trottoirtegels eruit, één schaaktegel erin!

Euwering voor Eddy Sibbing

Door: Monique van de Griendt

Eind mei gaf Cor van Wijgerden de Euwering door aan Eddy Sibbing. Die ring, ingesteld in 1977 door de Gasunie, is een symbool van waardering vanwege verdiensten voor het Nederlandse schaak, in het bijzonder het jeugdschaak. Sibbing (57) leidde vele talenten en trainers op en is directeur van het Max Euwe Centrum.

Sibbing: “Cor wilde de Euwering doorgeven aan een schaaktrainer. Hij heeft ze allemaal opgeleid, kent iedereen goed. Het moest iemand zijn met veel ervaring, op verschillende fronten, zowel in top- als breedteschaak, landelijk en van een goed niveau. Ik voldoe kennelijk aan zijn eisen, dan heb ik het goed gedaan!”

Sibbings schaakcarrière begon toen hij een jaar of vijftien was: “Ik hielp mijn broers Harry en Ton met het maken van het clubblad van het Bussums Schaak Genootschap (BSG). Toen ik zag dat er een Goois Kampioenschap werd georganiseerd, besloot ik mee te doen. Ik kende alleen de regels en scoorde tweeënhalf uit zeven. Harry had een goede schaakbibliotheek en ik vond het puzzelen met schaakopgaven leuk. Mijn vier broers schaakten allemaal. Mijn zus niet, maar haar zoon is lid van de Delftsche Schaakclub, hij was laatst de grootste stijger in Elo-punten op de Nederlandse ratinglijst.”

Eddy met Euwering. (foto: Bas Beekhuizen)

Trainer

“Toen ik ook lid werd van BSG, duurde het nog even voor het kwartje viel. In het begin scoorde ik helemaal niet zo goed, maar het ging langzaam beter’, vertelt Sibbing. ‘Ik hield en hou erg van sport, ik zaalvoetbal nog elke week. Ik wilde in 1986 softbaltrainer worden, maar die cursus zat vol. Toen ben ik met enkele clubgenoten de cursus Schaakinstructeur-B gaan volgen. Ik ging toen ook meer schaaktraining geven, onder andere bij de Amsterdamse verenigingen DOS, Oosten-Toren en TOZ. In december 1987 hebben we die cursus afgerond en in 1988 viel ik in bij een KNSB jeugdtraining, zo is het balletje verder gaan rollen. Niet veel later ben ik gestopt met mijn studie Bestuurskunde.”

Sibbing: “In 1991 begon ik met schaakles geven op de ASVO en de Cornelis Vrijschool, twee Amsterdamse basisscholen. Schakende ouders wilden dat hun kinderen les kregen. Amsterdam liep voor op de rest van het land, daar vonden ze betaald schaakles geven vaak maar raar. Nu zie je het overal en staat het niet meer ter discussie.”

Veel petten
“Naast de trainingen op scholen, voor schaakclubs en bonden, ben ik in 1996 ook KNSB kadercursussen gaan geven, om trainers op te leiden. Ik ben nog steeds actief als kaderdocent voor de cursussen Schaaktrainer 1 en 2. Samen met Boris Friesen en Dolf Meijer heb ik deze twee cursussen de afgelopen jaren opnieuw vorm gegeven. Van 2000 tot 2009 was ik KNSB consulent (dat heette later servicepuntmedewerker). Clubs, scholen, organisatoren en andere organisaties konden bij mij advies inwinnen op schaakgebied.”

Sibbing heeft nooit een bestuursfunctie gehad. “Behalve bij BSG, toen ik een jaar of achttien was. Je moet namelijk niet teveel petten op hebben. Voor het SGA-bestuur zat ik wel in een schaaktechnische adviesgroep. Toen ik trainer werd, ben ik eigenlijk ook gestopt met serieus schaken, dat kwam al snel op de tweede plaats. Ik heb met het eerste team van BSG hoofdklasse gespeeld. Tussen 1995 en 2015 was ik ook lid van Sopsweps’29 en speelde ik regelmatig in de KNSB-competitie. Mijn laatste schaaktoernooi was in 2000. Ik heb een rating van 2149, maar speelde in 2010 mijn laatste officiële partij. Ik speel nog wel snelschaak- en rapidkampioen-schappen bij BSG.”

Getrouwd! (foto: Bas Beekhuizen)

Max Euwe Centrum
“In 2007, net nadat ik van Amsterdam naar Bussum was verhuisd om te gaan samenwonen met mijn vriendin Gerda, inmiddels mijn vrouw, werd ik directeur van het Max Euwe Centrum. Ik regel daar de dagelijkse zaken, ben het gezicht naar buiten toe en stuur de vrijwilligers aan. We hebben gelukkig een goede groep vrijwilligers, maar er moet wel een verbindende factor zijn.”

“Verder organiseer ik de MEC activiteiten als het jaarlijkse Pleinfestival, de filmmiddagen, boekenmarkten, de digitale en papieren nieuwsbrief. Zoals veel schakers wel weten, is twee jaar geleden onze gemeentelijke subsidie weggevallen. We draaien nu met een klein verlies. Ons nieuwe bestuurslid Jesús Medina, bekend van de schaaktafels, gaat ons helpen met het zoeken van sponsoren.”

Eddy in gesprek tijdens het Pleinfestival 2018. (foto: Bas Beekhuizen)

“Het MEC heeft een uitgebreide schaakbibliotheek die je van dinsdag tot en met vrijdag en de eerste zaterdag van de maand, tussen twaalf en vier uur, kunt raadplegen. Er is een wisseltentoonstelling en de vaste, over Max Euwe. Sibbing: ‘Toeristen weten het museum goed te vinden. We hebben een programma voor scholen en je kunt gewoon komen schaken, of een bedrijfstoernooitje organiseren. Onze website wordt redelijk bekeken en de papieren nieuwsbrief voor (potentiële) donateurs en contacten, heeft een oplage van 2250 stuks.”

Opstapjes

“Ik heb veel lesgegeven met de Stappenmethode van Cor van Wijgerden en Rob Brunia, die dertig jaar geleden uitkwam’, vertelt Sibbing. ‘Samen met Cor heb ik in 2003 Opstapje 1 en Opstapje 2 ontwikkeld, een werkboek voor de jongste schakers (4-8 jaar).”

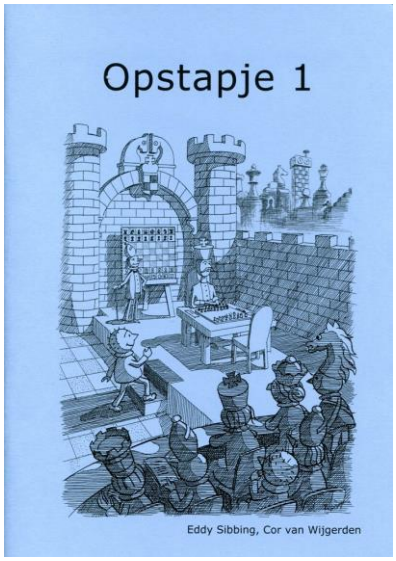

“Ik maak ook veel eigen lesmateriaal. Dat vind ik leuk om te doen. De meeste schaakboeken zijn veel te moeilijk. Dan staat er dat het voor de clubschaker is, maar dan bedoelen ze de sterke clubschaker. Er staan vaak voorbeelden in van verschillende niveaus en het gaat van de hak op de tak. Het inschatten van het niveau en wat voor iemand moeilijk is en wat niet, is een vak apart.”

“Voor lesgeven moet je talent hebben’, denkt Sibbing. ‘Sommige zaken kun je aanleren, de schaakdidactiek en het groeps- management bijvoorbeeld en het is ook een kwestie van ervaring opdoen. Ik heb altijd veel nichtjes en neefjes over de vloer gehad, mijn oudste neef is al veertig! Als je kinderen om je heen hebt, weet je dat je grenzen moet stellen. Als leraar ben je de leider en dat moet je meteen in de eerste les goed neerzetten. Humor is ook belangrijk. Ik geloof niet dat ik erg streng ben, maar er moet wel iets worden geleerd. Zonder orde en structuur kom je nergens en ik wil dat ze verder komen in het schaken.”

Toekomst
Sibbing: “Er zijn veel te weinig schaakleraren. Sommige schaakverenigingen moeten hierdoor een ledenstop instellen voor de jeugd. Er worden te weinig kadercursussen georganiseerd, elke regionale bond zou per seizoen minimaal één cursus Schaakrainer 1 en regelmatig Schaakrainer 2 moeten aanbieden. Bij het schoolschaak is de meeste winst te behalen voor het schaakleven in Nederland, maar ik geloof niet dat schaken opgenomen zal worden in het curriculum. Daar moet al zoveel gebeuren. De plannen om Pabo studenten als schaaktrainer op te leiden, zijn nooit echt van de grond gekomen.”

“Ouders die schaakles geven, stoppen daar vaak mee als hun kind ouder wordt, of stopt met schaken’, ziet Sibbing. Hij zet het liefst de wat oudere jeugdspelers in: ‘Vanaf een jaar of elf/twaalf wil je ze bij de club houden. Laat ze dan lesgeven of andere taken uitvoeren. Bij hockey gaan ze trainen of fluiten. Zo houd je ze betrokken en kunnen ze jongere kinderen helpen.’ Sibbing ziet ook meer mogelijkheden voor parttime schaaktrainers. ‘Tegenwoordig is het gebruikelijker om banen te combineren, alles is flexibeler geworden.”

Afgaande op al zijn activiteiten, zou je denken dat Sibbing geen leven naast het schaken kent? “Jawel hoor! Naast het voetballen en fietsen, houd ik van uit eten gaan en reizen. In Bussum heb ik de natuur en in Amsterdam mijn werk en bijvoorbeeld het theater. De helft van mijn vrienden vind ik buiten het schaken. Ik kan van beide werelden genieten.”

Dragers van de Euwering:

- Max Euwe (5 januari 1977)
- Hans Bouwmeester (4 januari 1983)
- Jan Timman (13 december 1991)
- Hans Böhm (9 november 1996)
- Hans Ree (19 mei 2001)
- Genna Sosonko (7 augustus 2007)
- Cor van Wijgerden (19 december 2012)
- Eddy Sibbing (30 mei 2018)

Op Sibbings website www.chessed.nl vind je een uitgebreide kennisbank met informatie voor verenigingsbestuurders over bijvoorbeeld het werven van leden, de organisatie van een jeugdclub en met trainingsmateriaal.

Dit artikel heeft eerder in Schaakmagazine (4) van augustus 2018 gestaan. Er zijn enkele andere foto’s aan toegevoegd.

www.chessed.nl

Door: Eddy Sibbing

Toen Cor van Wijgerden mij vertelde dat hij de Euwering aan mij door ging geven, was ik natuurlijk uiterst vereerd. Het was voor mij ook een reden om eindelijk een website te lanceren. De domeinnaam had ik al jaren, maar tot nu toe zag ik geen directe reden om een website te ontwikkelen. Als 8e drager van de Euwering vond ik echter mijn taak om materiaal, waarvan ik denk dat Schakend Nederland er iets aan heeft, te publiceren.

Als schaaktrainer, consulent ('servicepuntmedewerker'), schaakleraar en kaderdocent heb ik veel lesmateriaal gemaakt en talloze artikelen geschreven. Ook mijn ervaringen in besturen en commissies heb ik beschreven. Ik hoop hiermee de schaakwereld te ondersteunen en zodoende het schaken (in Nederland) een stimulans te geven. Materialen die voor trainers, bestuursleden, scholen, schakers, ouders en kinderen nuttig kunnen zijn.

De *kennisbank* bestaat uit de volgende rubrieken:

- ⇨ Communicatie
- ⇨ Competitie en toernooien
- ⇨ Ledenwerving
- ⇨ Organisatie (jeugd)club
- ⇨ Schoolschaak
- ⇨ Training / les geven
- ⇨ Trainingsmateriaal

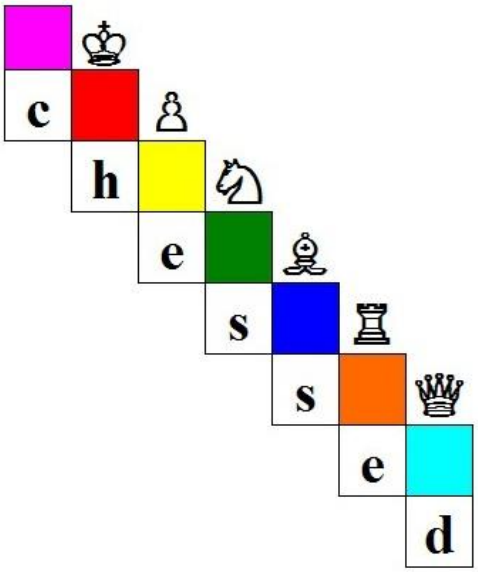

Ook heb ik een groot aantal van mijn *publicaties* opgenomen, onderverdeeld in de volgende vijf categorieën:

- Bussums Schaakgenootschap (artikelen over mijn carrière binnen en buiten BSG)
- Nieuwsbrief MEC (artikelen die ik voor de Nieuwsbrief heb geschreven)
- Schaakkaravaan (een boekje over dit schoolschaakproject van het MEC)
- Schaakmagazine (artikelen uit Schaakmagazine over les / training geven)
- Servicepuntmedewerker (artikelen over mijn ervaringen als SP-medewerker)

De bedoeling is om regelmatig nieuwe artikelen te publiceren. Houd de website dus in de gaten!

Pleinfestival 2018 in beeld

Op het Pleinfestival van 30 juni kreeg de 10-jarige Machteld van Foreest veel aandacht. Ook haar broer Lucas en “Talent van 2017” Liam Vrolijk hadden veel bekijks tijdens hun simultaans, klokseances en snelschaakpartijen. De volgende fotoreportage is van Bas Beekhuizen.

Machteld speelt simultaan op het grote bord.

Tussendoor even vluggeren tegen Liam.

Organisator Eddy Sibbing in gesprek met Theo van Schaagen van de ondernemersvereniging.

Machteld in actie tegen MEC-vrijwilliger PieterBeekhuizen.

Zien we daar een glimlachje?

Volle concentratie in de opening.

Fotograaf Bas Beekhuizen in actie tijdens het Pleinfestival 2018 (foto: Jurgen Vijfschaft)

Advertentie

Wilt u het MEC steunen?

Mocht u het MEC willen ondersteunen, dan zijn er diverse opties:

Donateur worden
Als u donateur wordt, ondersteunt u het Max Euwe Centrum en krijgt u twee keer per jaar onze papieren Nieuwsbrief.

U kunt uw donatie overmaken op rekening NL91 INGB 0005 4016 70 ten name van Stichting Max Euwe Centrum te Amsterdam onder vermelding van 'nieuwe donateur'. Graag naam en adres vermelden.

Vriend van Euwe worden
Wilt u een groot bedrag (meer dan € 100 per jaar) doneren, dan kunt u Vriend van Euwe worden. De donatie moet dan wel worden vastgelegd in een akte, die wij kunnen leveren. Er hoeft geen notaris aan te pas te komen.

Wilt u Vriend van Euwe worden, of wilt u hierover meer informatie ontvangen, dan kunt u een mail sturen naar euwemec@xs4all.nl of bellen naar 020-6257017.

Ook kunt u ons steunen via de **Vriendenloterij** of **Sponsorkliks**. Kijk voor alle mogelijkheden op onze website (www.maxeuwe.nl). Onderaan de startpagina staat de button 'Steun ons', waar uitgebreide informatie te vinden is.